

Hiukkavaaran monitoimitalon päiväkoti Taikapolku toimintasuunnitelma 2023-2024

Oulun kaupungin varhaiskasvatuspalvelut

Toimintasuunnitelman laatimisessa voit hyödyntää

- Sivistysohjelmaan kirjatut 2023-2026: Varhaiskasvatuksen tavoitteet ja toimenpiteet
- Alueellinen kehittämissuunnitelma
- Esiopetuksen lukuvuosisuunnitelma
- 5-8-vuotiaiden pedagoginen suunnitelma
- Yksikön yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma
- Kokemuksellisen hyvinvointitiedon tulokset
- Auditointipalaute
- Yksikön asiakastyytyväisyyskyselyn hyödyntäminen – miten tulokset näyttäytyvät eri teemojen kautta?
- Yksikön saama muu asiakaspalaute
- Mahdolliset tutkimukset ja projektit, joissa päiväkotit on mukana

Arvot

- **Rohkeus näkyy meillä:** Annamme tilaa lasten, aikuisten ja huoltajien luovuudelle ja ideoille. Sitoudumme toimintamme jatkuvaan kehittämiseen. Uskallamme kokeilla uusia käytäntöjä.
- **Reiluus näkyy meillä:** vuorovaikutuksessa ja toisten kohtaamisessa.
- **Vastuullisuus näkyy meillä:** Sitoudumme yhteisölliseen toimintakulttuuriin. Hiukkavaaratalossa ” koko talo kasvattaa”. Toimimme monialaisesti lasten ja perheiden hyväksi. Teemme työtä sydämellä.

Toimintakulttuuri

Taikapolussa vuorovaikutus sekä lasten että aikuisten kanssa on lämmintä, myönteistä, rakentavaa ja toista arvostavaa. Toimintakulttuurissamme näkyy kaikkien kohtaaminen ja kuuleminen. Meillä jokainen lapsi saa rohkaisua, kannustusta, syliä ja kasvattajan läsnäoloa. Kaikissa ryhmissämme huomioidaan lasten onnistumisia positiivisen kannustamisen keinoin esim. liikennevaloilla, erikoisväreillä, motivaatiokuvilla, ja peukulla. Pienryhmissä toimimalla huomioimme lasten yksilölliset tarpeet ja varmistamme jokaisen lapsen yhdenvertaisen osallisuuden.

Päiväkodissamme toimitaan ryhmäparitoimintamallilla. Tämä tarkoittaa lapsiryhmien välistä yhteistyötä sekä arjen sujuvuuden mahdollistamiseksi että lasten keskinäisen vuorovaikutuksen vahvistamista eri tavoin esimerkiksi yhteiset tunnetuokiot, retket ja pienempien yhteiset lauluhetket. Päiväkodillamme toteutetaan tällä toimintakaudella kuukausittain koko päiväkodin yhteisiä toiminnallisia hetkiä. Huomioimme toiminnassamme myös Hiukkavaaratalon yhteisiä teemapäiviä ja alueellisen hyvinvointiviikon vko 42.

Yksi päiväkotimme ja koko Hiukkavaaratalon arvoista on yhteisöllisyys. Olemme sitoutuneet joustaviin siirtymiin ja teemme yhteistyötä lapsen kasvun ja oppimisen polun vahvistamiseksi mm. yhteisillä kehittämispäivillä ja kasvattajien yhteissuunnittelulla päiväkodin eri ryhmien, Hiukkavaaran koulun ja talon muiden toimijoiden kesken. Ryhmät tekevät erilaista yhteistyötä Hiukkavaaran koulun oppilaiden kanssa mm. liikunta-, luku- ja pelihetket sekä Tet-yhteistyö. Esi- ja alkuopetuksen yhteistyölle laaditaan yhteinen 5-8v pedagoginen suunnitelma ja yhteisen toiminnan vuosikello, jolla varmistetaan joustavat siirtymät esiopetuksesta kouluun.

Laaja-alainen osaaminen

Tämän toimintakauden aikana keskitymme erityisesti seuraaviin laaja-alaisen osaamisen alueisiin:

- Vuorovaikutuksessa tapahtuvaan, oivalluksia ja onnistumisen kokemuksia tuovaan ja lasten osallisuutta edistävään pedagogiikkaan eli STEAM-toimintakulttuurin vahvistamiseen.
 - Jokaisessa ryhmässä toteutetaan toimintakauden aikana vähintään yksi projekti. Esiopetuksessa projekti toteutuu yhteistyössä koulun kanssa ilmiössä minä ihmisenä
 - Päiväkodillamme on rakennettu yhteinen STEAM-oppimisympäristö Oivalentamo, jonka säännöllistä hyödyntämistä harjoitellaan yhdessä lasten kanssa.
- Monipuolisen liikunnan vahvistamiseen ja erityisesti ulkona liikkumisen lisäämiseen päiväkotimme liikunnan vuosisuunnitelman mukaisesti.
- Lasten osallistumisen ja vaikuttamisen lisäämiseen.

Hyvinvointi ja osallisuus

Pienryhmätoiminta on päiväkotimme vahvuus. Toimimme koko päivän joustavasti erilaisissa ja erikokoisissa pienryhmissä toiminnasta, lasten tarpeista, toiveista ja leikeistä riippuen. Saman päivän aikana voidaan toimia myös useammassa ryhmässä. Kasvattajat havainnoivat lasten kasvua, kehitystä, oppimista ja mielenkiinnon kohteita koko ajan, jonka perusteella pienryhmiä muokataan toimintakauden aikana.

Tuemme lasten osallisuutta pienryhmissä toimimisen lisäksi erilaisilla toiminnallisilla ja kuvallisilla keinoilla kuten lasten kokoukset, kuvitettu päiväjärjestys, lasten mielenkiinnon kohteista toteutetut projektit ja yhteisen toiminnan suunnittelu sekä äänestämisen.

Toimintakauden alussa ryhmien toiminnassa korostuu ryhmään ja toisiin tutustuminen erilaisten leikkien avulla. Kannustamme lapsia positiiviseen vuorovaikutukseen omalla esimerkillämme ja ohjaamalla lapsia ottamaan toiset huomioon esim. hyvien tekojen huomioiminen. Tutustumme yhteiseen Hiukkavaarataloomme pienillä retkillä sisä- ja ulkotiloissa. Tällä toimikaudella järjestämme kuukausittain koko päiväkodin yhteisöllisiä hetkiä, jonka suunnittelusta ja sisällöstä jokainen ryhmä vastaa vuorollaan.

Tunne- ja turvataitoja käsitellään joka ryhmässä mm. satujen ja leikkien kautta. Mahdolliset kiusaamistilanteet käsitellään aina välittömästi lasten kanssa turvallisessa vuorovaikutuksessa ja ilmapiirissä. Keskustelua käydään lapsen kehitys- ja ikätaso huomioiden ja käytämme tarvittaessa apuna esimerkiksi kuvia ja piirtämistä. Keskustelemme, miten ei-toivottu käytös vaikuttaa toisiin, millaisia tunteita se herättää ja miten tilanne olisi voitu ratkaista paremmin. Lasten kanssa laaditaan tarvittaessa yhdessä suunnitelma vastaavanlaisten tapahtumien varalle. Näin ennakoimme ja ehkäisemme kiusaamistilanteiden syntymistä myös jatkossa.

Liikkuminen

Päiväkodillamme on oma liikunnan vuosikello, jota jokainen ryhmä toteuttaa. Haluamme innostaa lapsia liikkumaan monipuolisesti sekä kokemaan liikunnan iloa kaikkina vuodenaikoina. Liikumme ulkona myös säällä kuin säällä. Motorisia taitoja harjoitellaan kaikissa päivän hetkissä esim. leikki- ja pukemistilanteissa. Päiväkodissamme on monipuolinen liikuntavälineistö, jota lapset saavat käyttää omissa ryhmissä ja ulkona. Vaihtelemme käytettävissä olevaa välineistöä ryhmissä säännöllisesti.

Käytämme monipuolisen liikunnan tukena Hiukkavaaratalon lähiliikunta-alueita (urheilu- ja tekonurmikenttä, mäkialueet, pururata, puistot). Jokaisella ryhmällä on myös viikoittain salivuoro, jossa toteutamme sekä aikuisen ohjaamaa ja lasten omaehtoista liikkumista. Lapset osallistuvat yhteisten liikuntahetkien suunnitteluun ja yhteisillä liikuntahetkillä on aina mukana myös lasten toiveleikkejä.

Kevään 2023 asiakastyytyväisyyskyselyssä sekä huoltajien esittämässä toiveissa nousi esille toive päivittäisen ulkoilun ja monipuolisen liikkumisen lisäämisestä. Retkiä ja monipuolisten liikuntamuotojen harjoittelua pidettiin tärkeänä. Tämän toimintakauden aikana kiinnitämme huomiota erityisesti ulkona tapahtuvaan liikkumiseen sekä päiväkodin alueella että lähiympäristössä ja kannustamme lasta monipuoliseen liikkumiseen myös ohjattujen liikuntaleikkien avulla.

Kestävä tulevaisuus

Meille on tärkeää, että lasten luontosuhde vahvistuu jokaisena vuodenaikana. Taikapolussa lapset saavat säännöllisesti leikkiä ja oppia erilaisilla retkillä Hiukkavaaran lähiympäristössä. Jokaisella ryhmällä on oma metsäpaikka lähellä päiväkotiamme. Luontoretkillä on kasvattajan suunnittelemaa toimintaa ja sisältöä mutta myös aikaa lasten omaehtoiselle liikkumiselle ja leikille. Kuljemme retkille kävellen. Ohjaamme lapsia huomaamaan pienien tekojen merkityksen, esimerkiksi miettimällä yhdessä millaiset ovat hyvät retkievää ja kuinka vähennämme niistä syntyvää roskaa.

Tällä toimintakaudella harjoitteleme kierrättämään yhdessä. Haluamme myös vähentää ros kiin menevän materiaalin syntymistä. Hyödynnä mm. askarteluissa päiväkodilta syntyvää kierrätysmateriaalia, kuten pahvi- ja muovipakkauksia sekä luonnonmateriaalia. Ohjaamme lapsia vähentämään ruokahävikkiä harjoittelemalla ottamaan linjastossa ruokaa sen verran kuin syö ja seuraamalla ruoasta syntyvän jätteen määrää.

Kulttuuri

Luemme lapsille paljon. Ryhmissä on lasten saatavilla kirjoja ja käymme aktiivisesti Hiukkavaaratalon kirjastossa lukemassa ja lainaamassa kirjoja yhdessä lasten kanssa. Osallistumme kirjaston järjestämille satuhetkille.

Järjestämme pienryhmissä lapsille mahdollisuuksia itseilmaisuun esim. näytelmät, tanssi- ja lauluesitykset. Tartutaan hetkeen eli lapsi saa halutessaan näyttää oppimansa asian esim. rumpusoolo ja muut tekevät mukana. Yhdessä ihastellaan, rohkaistaan ja kannustetaan.

Erilaiset toimintavälineet (maalaukset ja askartelutarvikkeet, käsinuket, mahdollisuus kuunnella musiikkia ym.) ovat lasten saatavilla myös muulloin kuin ohjatun toiminnan aikana ja lapset saavat käyttää niitä leikissä. Arvostamme lasten luovuutta ja teemme sitä näkyväksi esimerkiksi laittamalla lasten töitä esille ja dokumentoimalla valokuvin. Kannustamme lapsia löytämään uusia ja itselle sopivia ilmaisutapoja.

Digitaalisuus

Taikapolussa etenemme digitaidoissa pienin askelin ja opimme uusia taitoja mallintamisen avulla. Lapset saavat tutkia ja kokeilla erilaisia välineitä mm. Bee botteja, älytauluja, pöytätablettia ja tabletteja.

Jokaisessa ryhmässä on lasten käytössä tabletteja, joilla he saavat mm. kuvata ja videoita. Isompien ryhmissä tabletit käyvät lapsen syntymäpäivän aikaan kotona ja lapsi saa esitellä kotona kuvaamiaan asioita muulle ryhmälle. STEAM oppimisympäristössämme Oivaltamossa lapsilla on mahdollisuus kokeilla ja tutkia erilaisia digitaalisia välineitä.

Hyödynnämme kamerakynäpedagogiikkaa, jossa tabletti toimii välineenä ympäristön havainnointiin, tiedon välittämiseen, vuorovaikutukseen ja itseilmaisuun. Käytämme opetukseen tarkoitettuja tutkimusperustaisia digitaalisia oppimisympäristöjä ja sovelluksia esim. Puro Education, Ekapeli, Papunet. Talomme älynäytöt kiertävät ryhmissä. Niiden avulla voidaan katsoa etäsatuhetkiä, piirtää tai pelata erilaisia oppimispelejä.

Esiopetuksessa vietetään mediakasvatusviikkoa sekä toteutetaan Oulun kaupungin turva- ja tunnetaitomateriaalin mediaopetuksen sisältöjä.

Kansainvälisyys

Tutustumme ryhmien lasten erilaisiin kieli- ja kulttuuritaustoihin. Seuraamme vuosikalenteria ja keskustelemme juhlapäivistä lasten kanssa.

Keskustelemme lasten omista kokemuksista esimerkiksi matkoihin liittyen. Pohdimme yhdessä lasten havaintoja erilaisuudesta ja puhumme erilaisuudesta arvostavasti rikkautena.

Jokaisessa ryhmässä on kielisuihkutusta lasten kehitystaso ja kiinnostus huomioiden esim. esiopetuksessa päiväjärjestys käydään lasten kanssa englanniksi. Tutustumme laulaen, leikkien, askarrellaan ja erilaisten kirjojen avulla eri kieliin ja kulttuureihin.

Kasvun ja oppimisen tuki

Taikapolulla jokainen lapsi saa kokea onnistumisen ja oppimisen iloa. Jokainen hetki päivän aikana on meille pedagogisesti arvokas hetki oppimiselle. Toimintamme keskiössä ovat positiivinen toimintakulttuuri, lapsen vahvuudet ja kasvattajan sensitiivinen läsnäolo. Lapsen ei tarvitse muuttua, vaan lapsen yksilöllisiä tuen tarpeita tuetaan muokkaamalla ryhmän toimintatapoja, varhaiskasvatusympäristöä sekä henkilöstön toimintaa. Käytämme monipuolisesti oppimisen, toiminnan ja oppimisympäristön jäsentämisen tukena toimintakuvia arjen eri tilanteissa, kuten siirtymissä ja ruokailussa, päiväjärjestyksen hahmottamisen apuna, motivoinnin, sosiaalisten tilanteiden ja itseohjautuvuuden tukena. Joka ryhmässä on käytössä liikennevalot.

Lapsiryhmät on suunniteltu niin, että ryhmissä on useampia samanikäisiä lapsia. Tämä mahdollistaa osaltaan kaverisuhteiden muodostumisen ja harjoittelun. Toimimme joustavissa pienryhmissä, jolloin mahdollistuu lasten yksilöllinen ohjaus. Havainnoimme arkea ja mietimme tarkasti päivän eri tilanteet esim. siirtymät, ruokailut, lepokäytänteet.

Havainnoimme lasten kasvun, kehityksen ja oppimisen tuen tarpeita arjessa ja yhdessä huoltajien kanssa. Lapsi saa tukea heti, kun tarve ilmenee. Päiväkodissamme työskentelee konsultoiva varhaiskasvatuksen erityisopettaja (VEO), joka on aktiivisesti mukana ryhmissä ja tuen järjestämiseen liittyvissä asioissa. Lasten yksilöllisiin tarpeisiin ja tavoitteisiin vastataan suunnitellusti osa-aikaisella erityisopetuksella. Esioppilaille ovat saatavilla kuraattorin ja psykologin palvelut. Painopiste on ennakoivassa työssä ja varhaisessa tukemisessa. Monialaisia asiantuntijaryhmiä kootaan tarpeen mukaan tukemaan oppilaiden tarpeita.

Leikki

Taikapolussa tuemme leikkitaitoja suunnitelmallisesti olemalla mukana pienryhmien leikeissä, havainnoimalla, mallintamalla, sanoittamalla ja tuomalla leikkiin uusia ideoita esim. lasten esittämien toiveiden ja mielenkiinnon kohteiden mukaan. Toimimme tarvittaessa leikin eteenpäin viejinä ja innostajina. Leikkitilanteissa lapset harjoittelevat toimimaan erilaisissa ryhmissä. Suunnittelemme leikkitilanteita ja pienryhmiä siten, että kaikki lapset pääsevät osalliseksi leikkiin ja kaikille löytyy leikkikavereita.

Vaalimme lasten leikkirauhaa porrastamalla toimintaa ja jakamalla eri tilojen käyttöä niin, että niissä ei ole yhtäaikaisesti paikalla kaikki lapset. Tällä varmistamme osaltamme sen, että kasvattajilla on mahdollisuus keskittyä omaan pienryhmäänsä ja olla mukana leikeissä. Leikkiympäristöä muokataan myös esimerkiksi matoilla, sermeillä ja kuvilla, jotta lapsilla on oma rauhallinen leikkipaikka. Jokaisen päivän aikana mahdollistuu tilanteita, jossa lapset saavat keskittyä rauhassa pitkäkestoiseen leikkiin ikätasonsa mukaisesti.

Pienryhmät hyödyntävät päiväkodin ja Hiukkavaaratalon toimintaympäristöä monipuolisesti sekä sisällä että ulkona. Kaikki ryhmät käyttävät metsää ja muuta lähiympäristöä leikki- ja oppimisympäristönä. Toimimme aikuisten kanssa pihalla yhteisvastuullisesti, jotta pystymme osallistumaan ja ohjaamaan lasten leikkejä. Leikkiympäristöjä rakennetaan niin, että se mahdollistaa erilaiset leikit vauhdikkaista leikeistä rauhallisempiin leikkeihin.

Päiväkodin monipuolisia leikkivälineitä vaihdetaan ryhmien kesken lasten toiveiden ja mielenkiinnon mukaan. Lapsilla saa olla myös omia leluja mukana rikastuttamassa leikkiä.

Lasten toiveita

Keskustelemme lasten toiveista pienryhmissä ja kahden kesken. Keskustelujen tukena käytämme toimintakuvia, valokuvia ja piirtämistä. Jokaisessa ryhmässä lasten toiveet ovat esillä ja niiden toteutumista arvioidaan esimerkiksi valokuvin. Kasvattajat havainnoivat lasten leikkiä ja kiinnostuksen kohteita.

Lapsilta tulleisiin toiveisiin vastataan arjen suunnittelussa ja toteutuksessa esimerkiksi liikuntahetket, pelit, retket, juhlien toteutus. Lasten esittämiä toiveita on esillä ryhmissä.

Esiopetuksessa järjestetään kuukausittain lasten kokous, jossa lapset saavat esittää toiveitaan/ajatuksiaan, tehdä aloitteita ja ehdotuksia toiminnalle sekä suunnitella yhteisiä tapahtumia ja juhlia. Kokouksista tehdään pöytäkirjat lasten ja huoltajien nähtäville. Tämän toimintakauden aikana kokouskäytäntöä harjoitellaan vapaamuotoisemmin myös muissa ryhmissämme.

Lapset saavat osallistua monitoimitalon yhteiseen päätöksentekoon esim. esiopetusikäiset oppilaskunnassa, toiveruokapäivänä tarjottavan ruoan äänestämisen.

Huoltajien odotuksia varhaiskasvatukselle

Huoltajat osallistuvat säännöllisesti päiväkotimme toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen päivittäisissä kohtaamisissa sekä lapsen varhaiskasvatussuunnitelman ja esiopetuksen oppimissuunnitelman keskusteluissa. Tällä toimintakaudella keräämme toiveita huoltajilta myös syksyn vanhempainillassa. Vanhempainillassa esitetyt toiveet ovat esillä ryhmissä ja niiden toteutumista arvioidaan tiimeissä toimintakauden aikana. Kannustamme huoltajia antamaan palautetta ja esittämään ajatuksia toiminnastamme matalalla kynnyksellä, esimerkiksi pyytämällä vastauksia kuukausi- /viikkokirjeisiin. Hiukkavaaratalossa toimii päiväkodin ja koulun yhteinen vanhempaintoimikunta Hiukkanen, jonka yhtenä tavoitteena on huoltajien vaikuttamisen mahdollisuuksien lisääminen.

Huoltajilta esille nousseita ajatuksia ja asiakaspalautteita käsitellään säännöllisesti ryhmien viikoittaisissa tiimipalaverissa ja yhdessä päiväkodin johtotiimin kanssa. Vakan asiakastytyväisyyskyselyn 2023 tuloksia on esitelty vanhempaintoimikunnalle ja kyselyn tulokset ovat myös olleet esillä eVakan kautta. Huoltajien ehdotuksia ja toimintamme arviointia on käsitelty keväällä henkilöstön kanssa yhteisellä arviointi-iltapäivällä, josta on nostettu kehittämiskohteita ja painopisteitä sekä ryhmä-, että yksikkökohtaiseen toimintasuunnitelmaan.

Arviointi

Taikapolussa toiminnan arviointia toteutuu monipuolisesti eri tasoilla. Jatkuvaa arviointia tapahtuu lasten kanssa päivittäin mm. leikkitilanteissa, keskustellen, peukuttaen ja kuvien avulla. Lapset ja huoltajat osallistuvat lapsen varhaiskasvatussuunnitelman ja leopsin laadintaan ja arviointiin vähintään kaksi kertaa toimintakaudessa. Päiväkodissamme 5-vuotiaat osallistuvat oman vasun arviointiin kevätkaudella. Arvioinnin tukena käytämme mm. mitä pidät päiväkodista peliä.

Jokainen Taikapolun kasvattajatiimi on laatinut ryhmän oman varhaiskasvatussuunnitelman, jota arvioidaan viikoittain. Arvioimme myös ryhmävasun toteutumista ja tiimien pedagogista toimintaa vähintään kaksi kertaa toimintakaudessa yhdessä päiväkodin johtotiimin kanssa.

Kasvattajillamme on kuukausittain erilaisia pedagogisia kokoontumisia, joissa kehitämme ja arvioimme toimintakulttuuriamme ja työtapojamme sekä sille asettamiimme tavoitteita. Kaksi kertaa toimintakaudessa pidetään henkilöstön kehittämisspäivä.

Toimintasuunnitelman arviointi tapahtuu vuosittain. Henkilöstön pedagogista osaamista vahvistetaan tällä toimintakaudella mm. pienten pedagogiikan sekä pedagogiikan arviointi ja kehittäminen varhaiskasvatuksessa –koulutuksilla.

